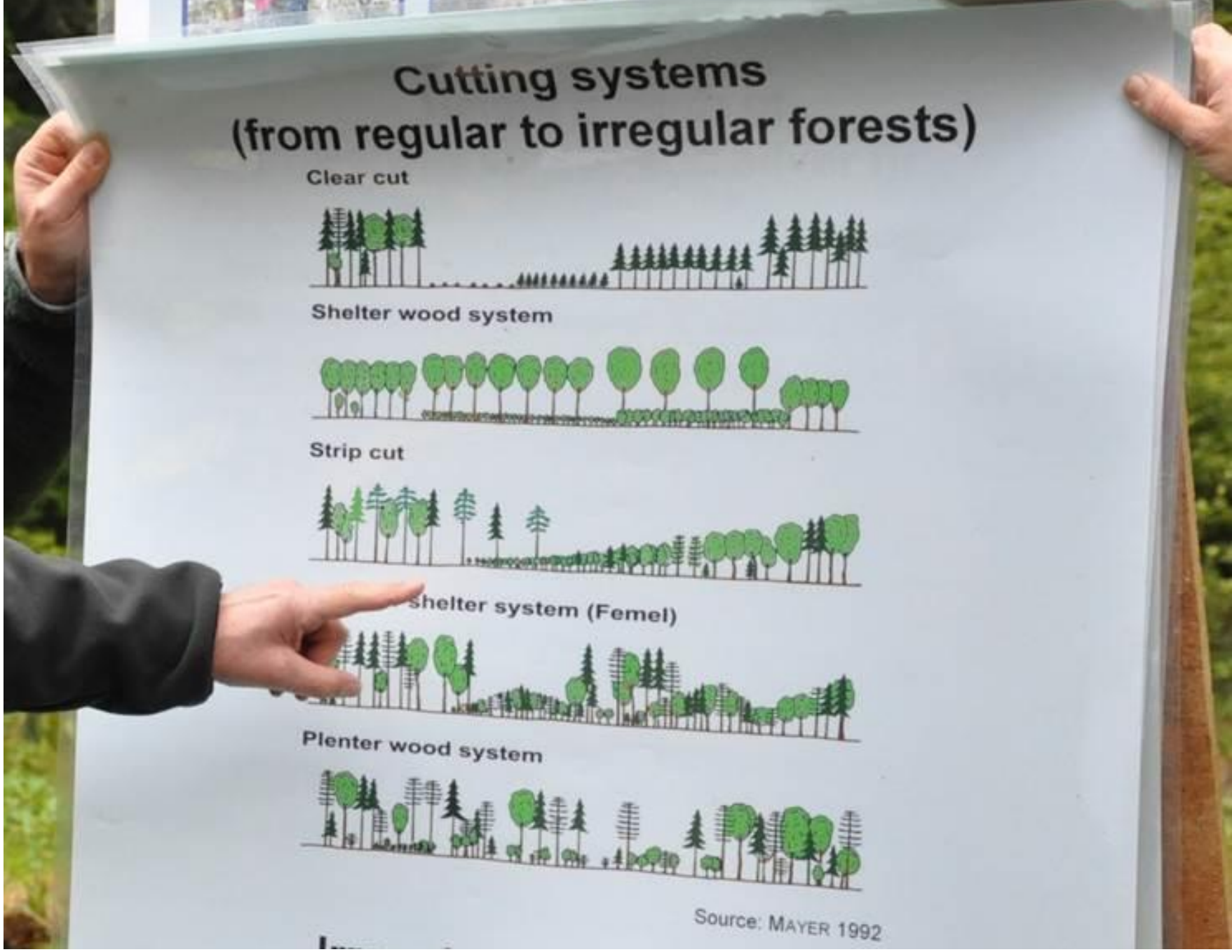
Hyggesfritt skogsbruk

Johan Sonesson

skogforsk

Docent, seniorforskare

Skogsskötselsystem

Varför hyggesfritt?

- Biologisk mångfald
- Motståndskraft mot skador
- Rennäring
- Upplevelsevärden
- Ekonomi

skogforsk

Drivkrafter

- Politiskt mål – ökad variation
- FSC-standarden
- Ökat intresse från enskilda skogsägare

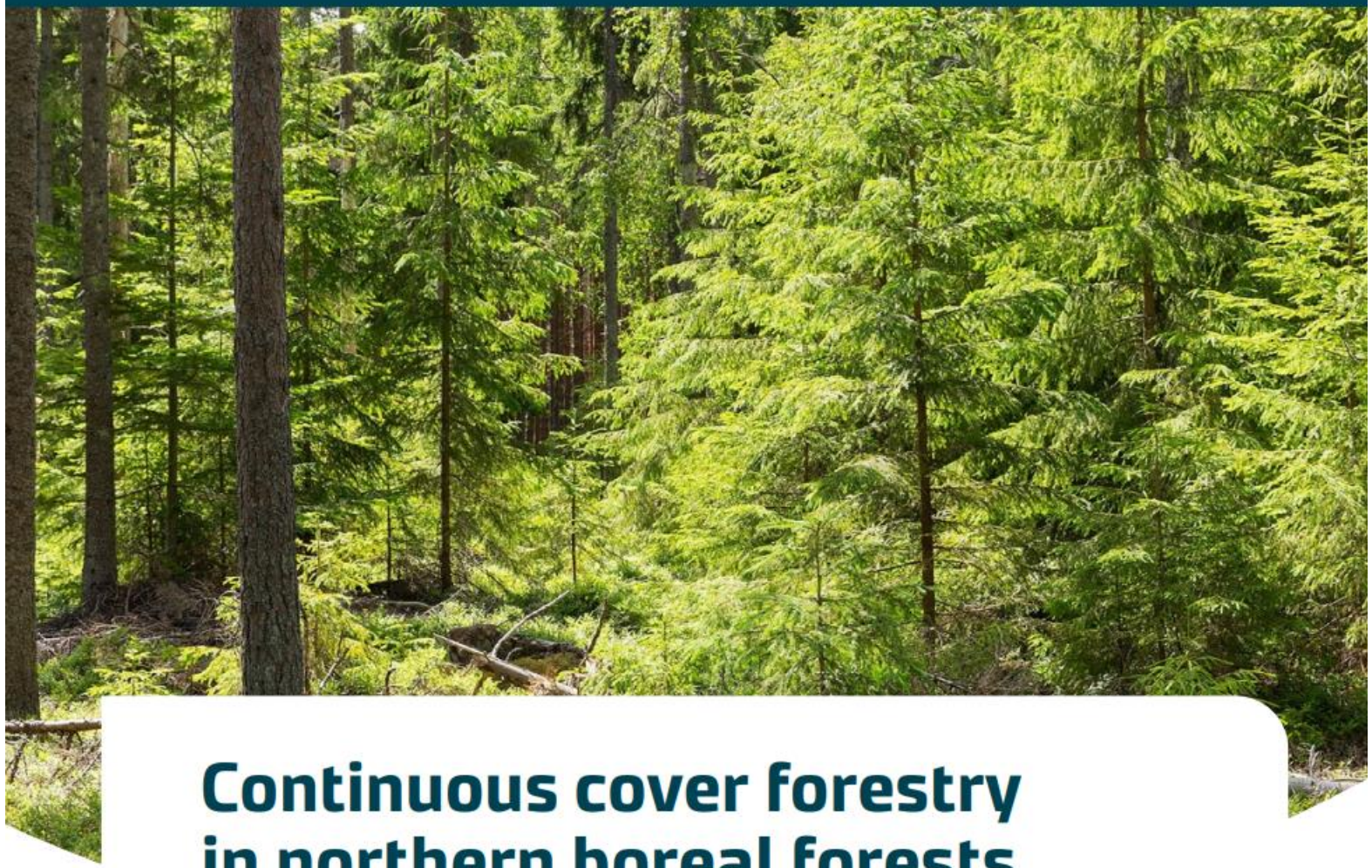
Hur?

- Vi har ju nästan bara likåldriga enskiktade skogar

- Blädning – om vi har ett skiktat grandominerat bestånd
- Omställning till blädning
- Luckhuggning
- Överhållen högskärm

Policy Brief 2024

skogforsk

Continuous cover forestry in northern boreal forests – opportunities and challenges

Forskningsläget
Föryngring

- Blädning för gran och andra skuggföredragande trädslag
- Oftast tillfredställande föryngring av både gran och tall i luckor
- Högskärmens täthet viktig för balans mellan föryngring och tillväxt

Forskningsläget
Tillväxt

- Studier i huvudsak med simuleringsmodeller
- Varierande resultat i jämförelser med kalhyggesbruk
- Generellt något lägre tillväxt i blädningsbruk
- Naturlig föryngring – ingen förädlingseffekt

Forskningsläget

Ekonomi

Fördel hyggesfritt om:

- Heterogen struktur
- Hög kalkylränta
- Hög föryngringskostnad i kalhyggesbruket
- Låg bonitet

Ekonomi

Nationell statistik

- Medelkostnad 239 kr/m³ 2025 (178–2022)
- 58% (29%-2022) högre än föryngringsavverkning med samma medelstamsvolym
- Intäkten per m³ bör vara likvärdig om samma trädstorlek

Studier av drivningskostnader

UPPSALA AKADEMIFÖRVALTNING

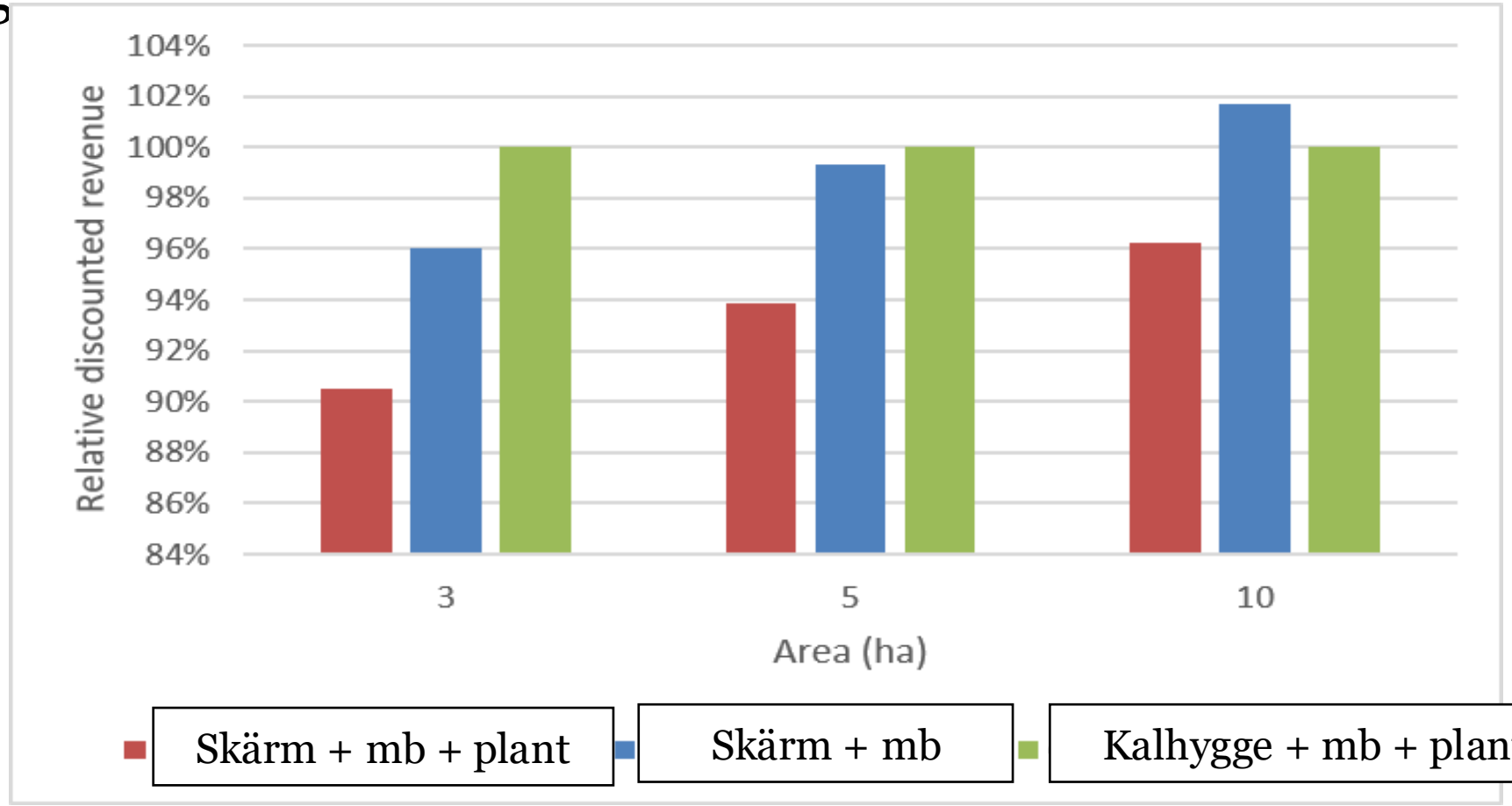
Markägarens netto för avverkning och föryngring

Antaganden

- Markberedning och plantering sker direkt efter första skärmhuggningen
- Utglesning av skärmen efter 6 år
- Avveckling av skärmen efter 20 år
- 3 % kalkylränta
- Skärmträdens tillväxt simulerad
- 3, 5 or 10 ha bestånd

- Högskärm minskar nettot med ca 10%
- Mindre för större bestånd
- Mindre vid naturlig föryngring

Hyggesfri-kollen

- 3 årigt samarbetsprojekt mellan Skogforsk och 16 företag/organisationer (som start)
- Bygger på kunskap och erfarenheter från "Föryngringskollen"
- Årliga standardiserade inventeringar av praktiskt utförda "omställningshuggningar"
- Selektiva avverkningar, luckhuggningar och skärmställningar (SKS definition)
- Lägger grunden till långsiktiga uppföljningar

Luleå Stift/PLT

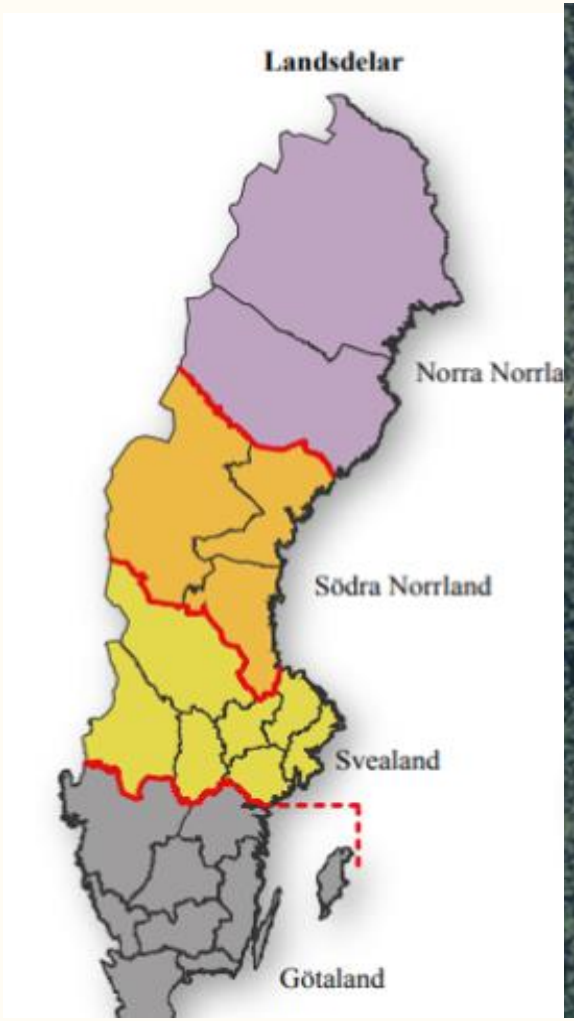
Strängnäs Stift/PLT

Karlstad Stift/PLT

Linköping Stift/PLT

Hur går det till?

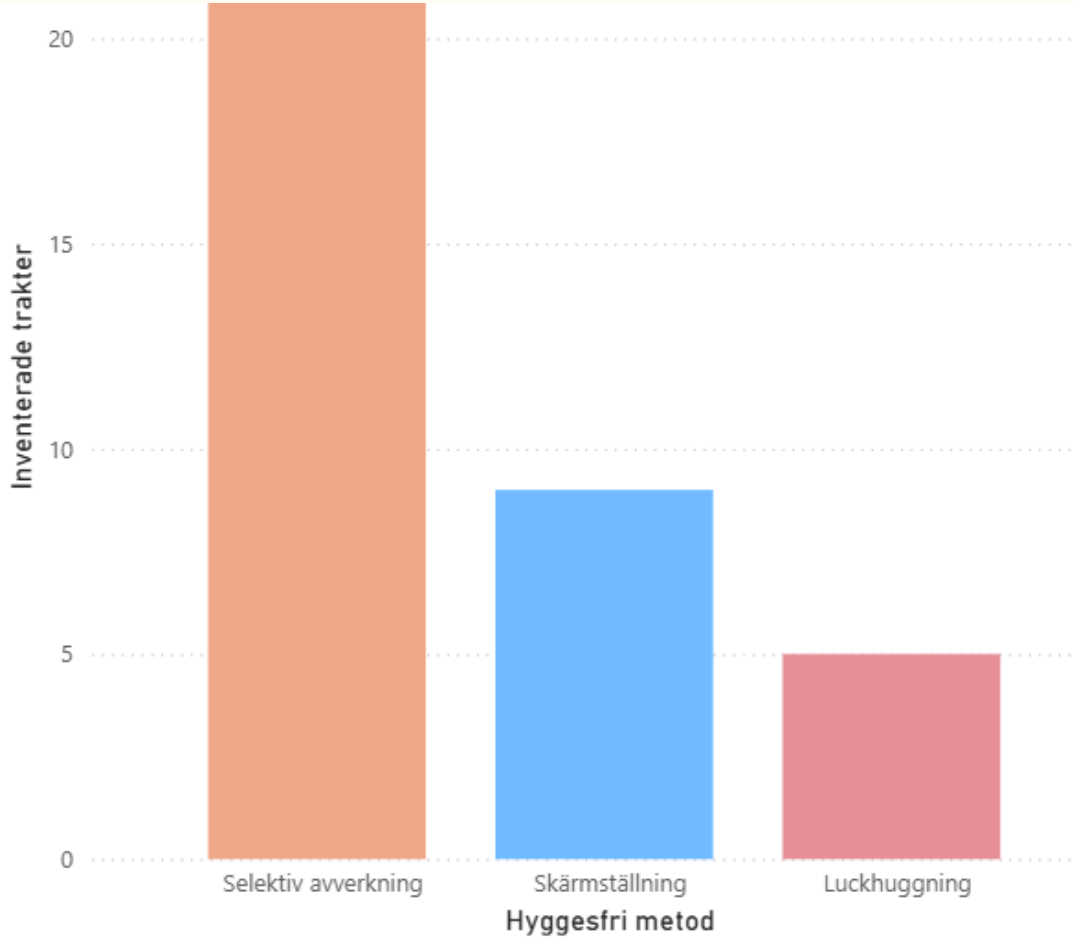
- Fyra regioner
- Slumpmässigt urval av bestånd (så långt det går)
- "Omställningshuggning" utförd under det senaste året
- Strävar efter jämn fördelning mellan regioner och metoder
- 20 provytor inom ett försöksområde på 2 ha (slumpvis valt i beståndet)
- Mätvariabler:
  - *Ståndort*
  - *Stående träd (GPS-positionering)*
  - *Avverkade träd (stubbar)*
  - *Skador*
  - *Föryngring*
  - *Naturvärden*
  - *Sociala värden (foton)*
- Metodrapport ink. Fältinstruktion på gång

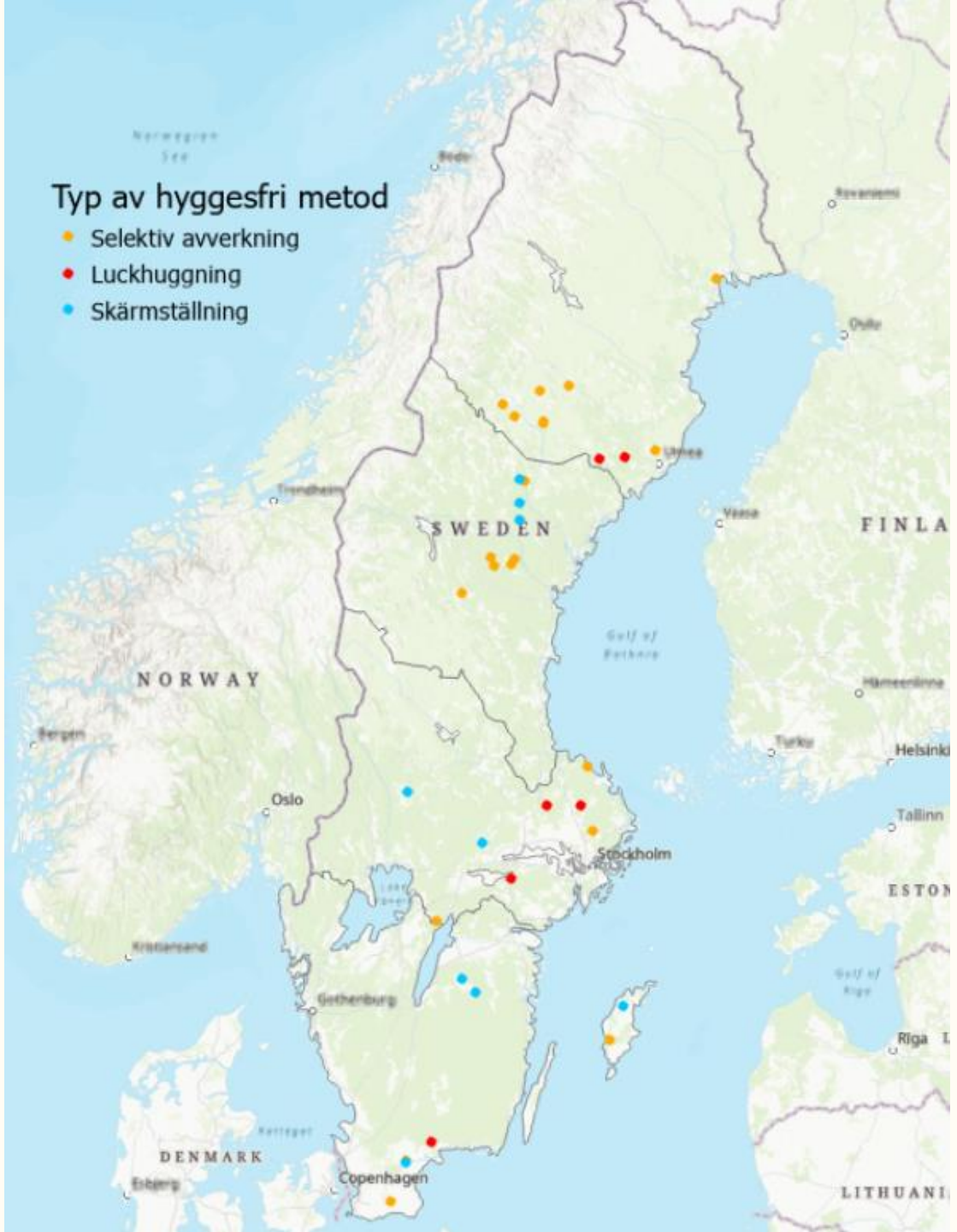

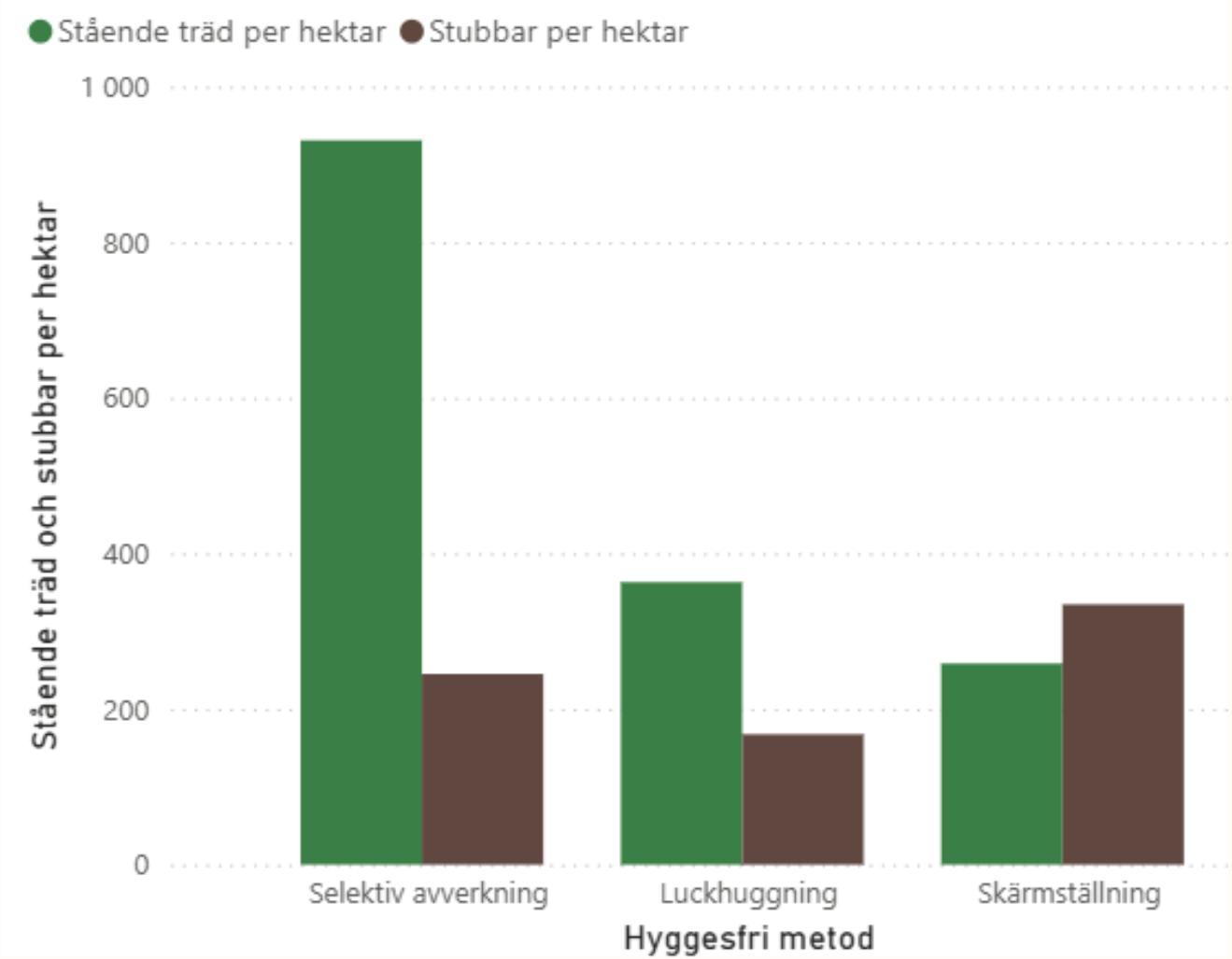
Status inventering

- Samtliga (36) trakter inventerade
- 720 st provytor

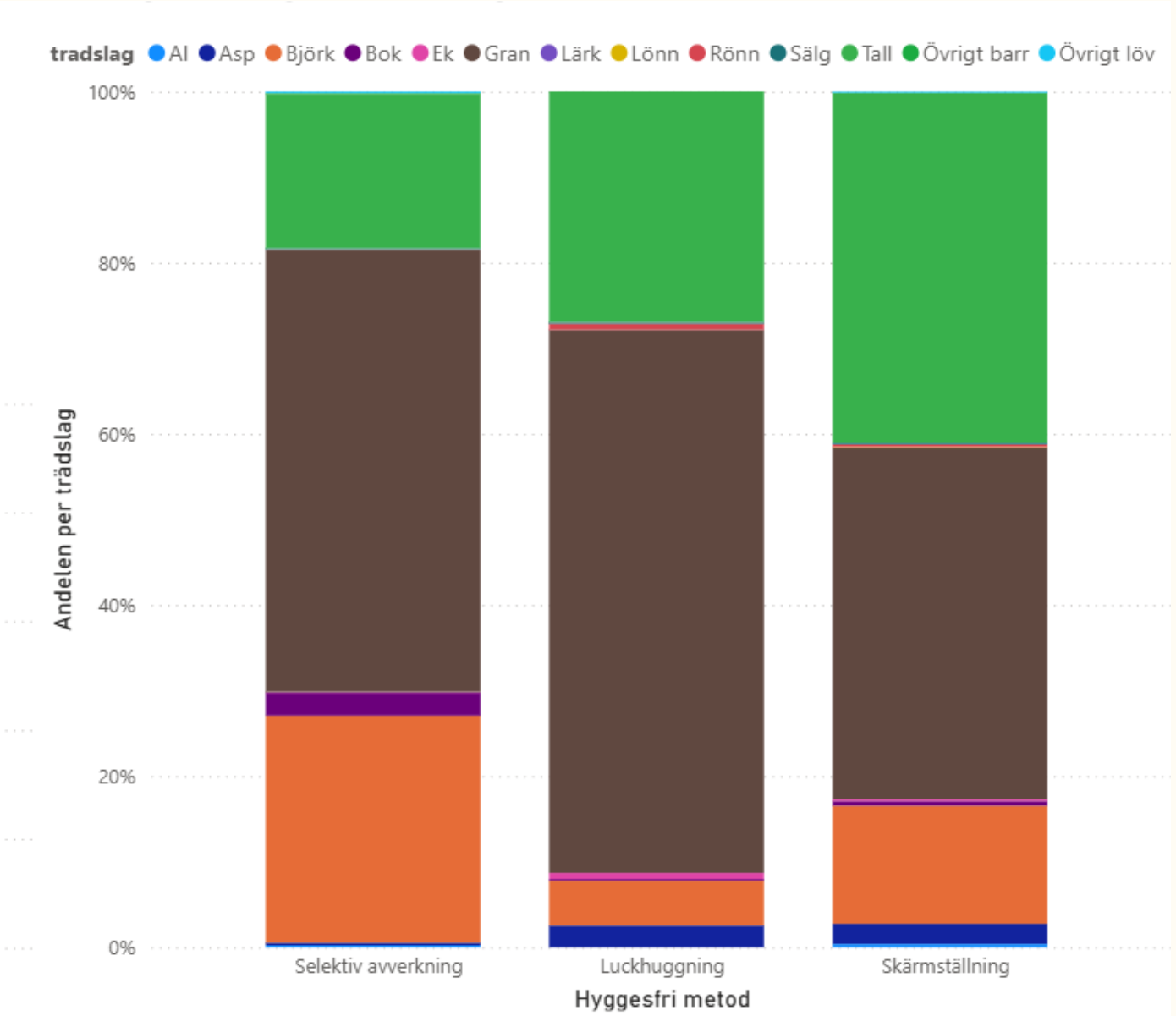

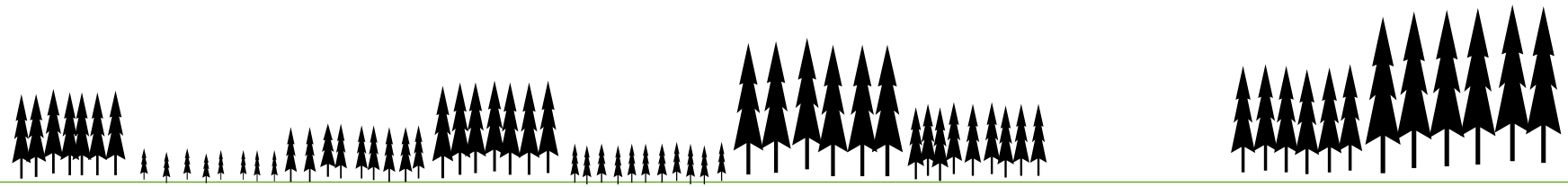
Stående och avverkade träd

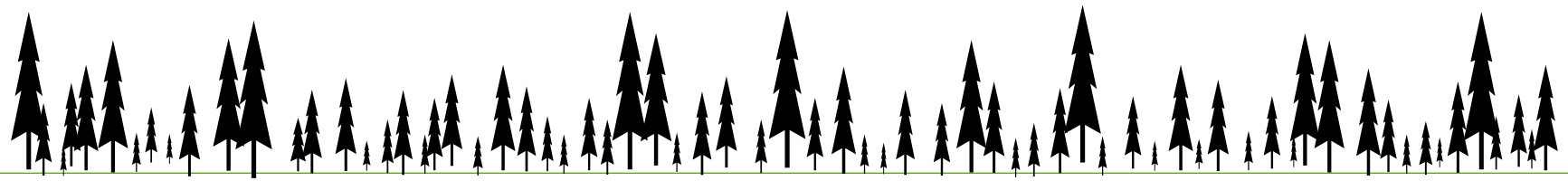
Trädslagsfördelning efter avverkning

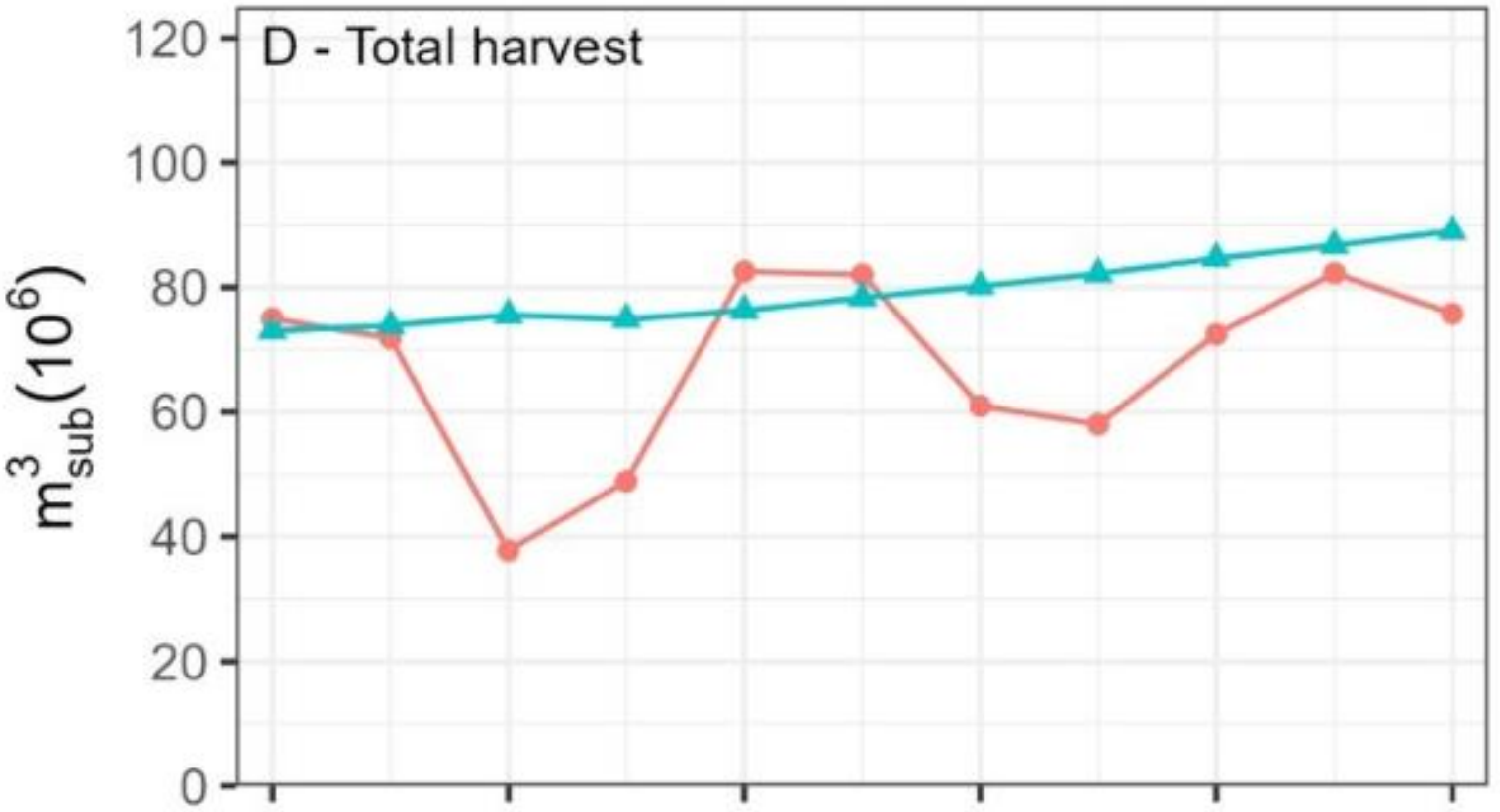
Trakthyggeslandskapet

Blädningslandskapet

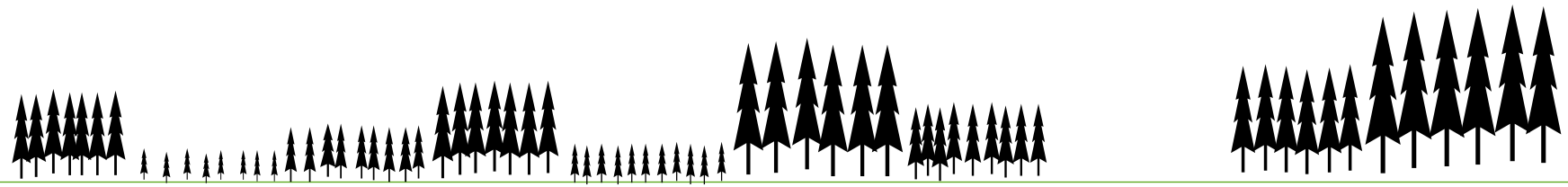
Omställning av hela Sverige

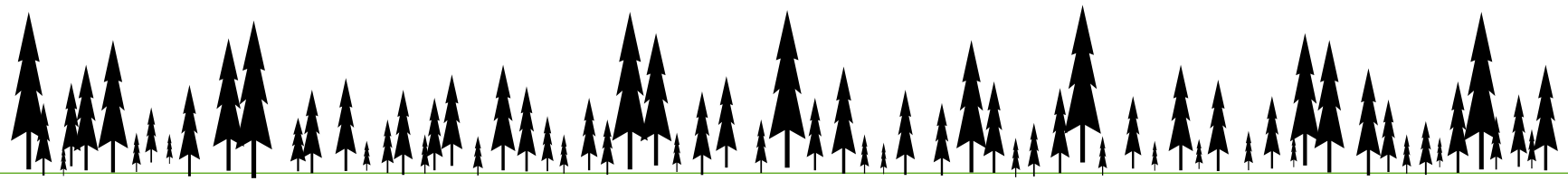
Stål, Gustav, et al. "Potential consequences of a rapid transition from rotation forestry to continous cover forestry in Sweden." Scandinavian Journal of Forest Research 39.7-8 (2024): 367-376.

Varför?

Trakthyggeslandskapet

Blädningslandskapet

Tack!